

- Assmann A., 2013, Między historią a pamięcią. Antologia, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323514497>
- Assmann J., 2008, Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych, tłum. A. Kryczyńska-Pham, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Assorodobraj-Kula N., 1963, "Żywa historia". Świadomość historyczna: symptomy i propozycje badawcze, "Studia Socjologiczne", 2: 5-45.
- Augé M., 2009, Formy zapomnienia, tłum. A. Turczyn, Kraków: Universitas.
- Augustyniak-Żmuda G., 2012, Kresowianie z krzeszyckich ziem. Opowieści przesiedleńców, Gorzów Wielkopolski: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa.
- Baczo B., 1994, Wyobrażenia społeczne. Szkice o nadziei i pamięci zbiorowej, tłum. M. Kowalska, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Bakuła B., 2006, Kolonialne i postkolonialne aspekty polskiego dyskursu kresoznawczego (zarys problematyki), "Teksty Drugie", 6: 11-33.
- Banasiak S., 1963, Działalność osadnicza Państwowego Urzędu Repatriacyjnego na Ziemiach Odzyskanych w latach 1945-1947, Poznań: Instytut Zachodni.
- Barnes H.E., Becker H., 1964, Rozwój myśli społecznej od wiedzy ludowej do socjologii, tłum. J. Szacki et al., Warszawa: Książka i Wiedza.
- Beauvois D., 1994, Mit "kresów wschodnich", czyli jak mu położyć kres, w: Wrzesiński W. (red.), Polskie mity polityczne XIX i XX wieku, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego: 93-105.
- Bieńkowski Z., 1996, Przyszłość przeszłości, Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie.
- Bodnar H., 2010, "Mała ojczyzna" w świadomości Ukraińców przesiedlonych z Polski po II wojnie światowej, "Krakowskie Pismo Kresowe", 2: 119-127.
- Boym S., 2001, The future of nostalgia, New York: Basic Books.
- Bugaj T., 1982, Dzieci polskie w ZSRR i ich repatriacja 1939-1952, Jelenia Góra: Karkonoskie Towarzystwo Naukowe.
- Burszta J. (red.), 1964, Stare i nowe w kulturze wsi koszalińskiej, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.
- Burszta J., 1974, Kultura ludowa - kultura narodowa, Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza.
- Cappelletto F., 2003, Long-Term Memory of Extreme Events: From Autobiography to History, "The Journal of the Royal Anthropological Institute", 9, 2: 241-260. <https://doi.org/10.1111/1467-9655.00148>
- CBOS, Komunikaty z badań: BS/70/2008, maj 2008, BS/166/08, listopad 2008, BS/10/2012, styczeń 2012, BS/50/2012, kwiecień 2012, BS/93/2013, lipiec 2013, dostęp online: <http://www.cbos.pl/PL/publikacje/raporty.php>.
- Chodakowski J., 2012, Pasierbowie. Losy zabużan w XX wieku, Warszawa: Wydawnictwo Książkowe IBiS.
- Chrzanowski T., 2001, Kresy, czyli obszary tęsknoty, Kraków: Wydawnictwo Literackie.

- Ciesielski S. (red.), 1999, Przesiedlenie ludności polskiej z kresów wschodnich do Polski 1944-1947, Warszawa: PIW.
- Ciesielski S. (red.), 2004, Przemiany narodowościowe na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej 1931-1948, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Cohen R., 1997, Global Diasporas: An Introduction, Seattle: University of Washington Press.
<https://doi.org/10.4324/9780203228920>
- Connerton P., 2009, How modernity forgets, Cambridge: Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511627187>
- Connerton P., 2012, Jak społeczeństwa pamiętają, tłum. M. Napiórkowski, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323520023>
- Creet J., 2005, Epilogue: Manufacturing Memory, w: Kitzmann A., Mithander C., Sundholm J. (red.), Memory Work. The Theory and Practice of Memory, Frankfurt am Main: Peter Lang: 157-166.
- Czarnowski S., 1956, Kult bohaterów i jego społeczne podłoże. Święty Patryk - bohater narodowy Irlandii, Warszawa: PWN.
- Czerniakiewicz J., 1987, Repatriacja ludności polskiej z ZSRR 1944-1948, Warszawa: PWN.
- Demshuk A., 2012, The Lost German East. Forced Migration and the Politics of Memory, 1945-1970, New York: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139107303>
- Derlicki J., Lipiński W., 2002, Pierwsze narody. Społeczności rdzenne i idea tubylczości we współczesnym świecie, Warszawa: IEiAK UW, DiG.
- Draaisma D., 2010, Fabryka nostalgii. O fenomenie pamięci wieku dojrzałego, tłum. E. Jusewicz-Kalter, Wołowiec: Wydawnictwo Czarne.
- Dulczewski Z. (red.), 1961, Tworzenie się nowego społeczeństwa na Ziemiach Zachodnich, Poznań: Instytut Zachodni.
- Dulczewski Z., Kwilecki A. (oprac.), 1963, Pamiętniki osadników ziem odzyskanych, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.
- Eberhardt P., 1998, Polska ludność kresowa. Rodowód. Liczebność. Rozmieszczenie, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Edgerton G.R., 2001, Introduction. Television as Historian. A Different Kind of History Altogether, w: Edgerton G.R., Rollins P.C. (red.), Television Histories. Shaping Collective Memory in the Media Age, Lexington: The University Press of Kentucky: 1-16.
- Erll A., 2011, Memory in Culture, tłum. S.B. Young, New York: Palgrave Macmillan.
<https://doi.org/10.1057/9780230321670>
- Esbenshade R.S., 1995, Remembering to Forget: Memory, History, National Identity in Postwar East-Central Europe, "Representations", 49: 72-96. <https://doi.org/10.2307/2928750>
- Etkind A., Finnin R., Blacker U., Fedor J., Lewis S., Malksoo M., Mroz M., 2012, Remembering Katyn, Cambridge: Polity Press.
- Fentress J., Wickham Ch., 1992, Social Memory, Oxford: Blackwell.

- Filipkowski P., 2010, *Historia mówiona i wojna. Doświadczenie obozu koncentracyjnego w perspektywie narracji biograficznych*, Wrocław: FNP.
- Forrester S., Zaborowska M.J., Gapova E. (red.), 2004, *Over the Wall/After the Fall. Post-Communist Cultures through an East-West Gaze*, Bloomington: Indiana University Press.
- Gałęziowski J. (oprac.), 2012, *To wszystko człowiek widział. Wspomnienia wschowskich Kresowian*, Wschowa: Urząd Miasta i Gminy Wschowa.
- Gans H.J., 1977, *Etniczność, akulturacja i asymilacja*, "Przegląd Polonijny", 2: 25-34.
- Giesen B., 2004, *Noncontemporaneity, Asynchronicity and Divided Memories*, "Time Society", 13(1): 27-40. <https://doi.org/10.1177/0961463X04040741>
- Glazer N., Moynihan D.P., 1975, *Introduction*, w: Glazer N., Moynihan D.P. (red.), *Ethnicity Theory and Experience*, Cambridge: Harvard University Press.
- Głowacka-Grajper M., 2012, *Spółeczna i indywidualna kontynuacja pamięci ojczyzn kresowych*, w: Nowicka E., Bilewicz A. (red.), *Pamięć utraconych ojczyzn*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: 155-182.
- Głowacka-Grajper M., 2013, *Pamięć rodowa a tożsamość społeczno-polityczna wśród Buriatów zachodnich*, w: Głowacka-Grajper M., Nowicka E., Połec W., Szamani i nauczyciele. *Przemiany kultury Buriatów zachodnich*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: 154-178.
- <https://doi.org/10.31338/uw.9788323513513>
- Głowacka-Grajper M., 2015, *Memory of Lost Local Homelands: Social Transmission of Memory of the Former Polish Eastern Borderlands in Contemporary Poland*, w: Mitroiu S. (red.), *Life Writing and Politics of Memory in Eastern Europe*, London: Palgrave Macmillan: 164-182.
- https://doi.org/10.1057/9781137485526_9
- Głowacki A., 1974, *Przemieszczenie obywateli w Związku Radzieckim w 1944 roku*, Wrocław: Ossolineum.
- Gross J.T., 2000, *Sąsiedzi. Historia zagłady żydowskiego miasteczka*, Sejny: Pogranicze.
- Hahn H.-H., 2008, *Pamięć zbiorowa - przedmiot polityki historycznej?*, w: Korzeniewski B. (red.), *Narodowe i europejskie aspekty polityki historycznej*, Poznań: Instytut Zachodni: 29-42.
- Hałas E., 2012a, *Przedmowa*, w: Hałas E. (red.), *Kultura jako pamięć. Posttradycyjne znaczenie przeszłości*, Kraków: Nomos: 11-14.
- Hałas E., 2012b, *Przeszłość i przyszła teraźniejszość: refleksyjna pamięć kulturowa*, w: Hałas E. (red.), *Kultura jako pamięć. Posttradycyjne znaczenie przeszłości*, Kraków: Nomos: 153-173.
- Halbwachs M., 1969 [1925], *Spółeczne ramy pamięci*, tłum. M. Król, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Hammersley M., Atkinson P., 2000, *Metody badań terenowych*, tłum. S. Dymczyk, Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
- Handke K. (red.), 1997, *Kresy - pojęcie i rzeczywistość*, Warszawa: Instytut Sławistyki PAN, Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

Hirsch M., 1997, *Family Frames: Photography, Narrative and Postmemory*, Cambridge, MA: Harvard University Press.

Hirszowicz M., Neyman E., 2001, Społeczne ramy niepamięci, "Kultura i Społeczeństwo", 3-4: 23-48.

Hobsbawm E., Ranger T. (red.), 2008, *Tradycja wynaleziona*, tłum. M. Godyń, F. Godyń, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Hrycak J., 2009, Stereotypy o stereotypach: pogranicze ukraińsko-polskie i problemy jego prezentacji, w: Traba R. (red.), *Akulturacyja/asymilacja na pograniczach kulturowych Europy Środkowo-Wschodniej w XIX i XX w.*, t. 1: Stereotypy i pamięć, Warszawa: Instytut Studiów Politycznych PAN, Niemiecki Instytut Historyczny: 53-76.

Irwin-Zarecka I., 1994, *Frames of Remembrance. The Dynamics of Collective Memory*, New Brunswick-New Jersey: Transaction Publisher.

Jakubowska U., 2000, "My Lwowianie". Pamiętnikarskie wyobrażenia obrazu społeczności Lwowa do 1939 r., w: Wapiński R. (red.), *Polacy i sąsiedzi - dystanse i przenikanie kultur*, cz. I, Wydawnictwo "Stepan design".

Jasiński J., 2006, Kwestia pojęcia Ziemi Odzyskane, w: Sakson A. (red.), *Ziemi Odzyskane/Ziemi Zachodnie i Północne 1945-2005: 60 lat w granicach państwa polskiego*, Poznań-Słupsk: Instytut Zachodni, Muzeum Pomorza Środkowego: 15-25.

Kacperczyk A., 2005, Zastosowanie koncepcji społecznych światów w badaniach empirycznych, w: Hałas E., Konecki K.T. (red.), *Konstruowanie jaźni i społeczeństwa. Europejskie warianty interakcjonizmu symbolicznego*, Warszawa: Scholar: 169-191.

Kansteiner W., 2006, *In Pursuit of German Memory. History, Television, and Politics after Auschwitz*, Athens: Ohio University Press.

Kansteiner W., 2014, Szukanie znaczeń w pamięci: metodologiczna krytyka pamięcioznawstwa, w: Kończal K. (red.), *(Kon)teksty pamięci. Antologia*, Warszawa: Narodowe Centrum Kultury: 225-246.

Kapralski S., 2010, Pamięć, przestrzeń, tożsamość. Próba refleksji teoretycznej, w: Kapralski S. (red.), *Pamięć - przestrzeń - tożsamość*, Warszawa: Scholar.

Kapralski S., 2012, *Naród z popiołów. Pamięć zagłady a tożsamość Romów*, Warszawa: Scholar.

Karkowska M., 2014, *Pamięć kulturowa mieszkańców Olsztyna lat 1945-2006*, Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN.

Karłowicz D., 2005, Pamięć aksjologiczna a historia, w: Kostro R., Merta T. (red.), *Pamięć i odpowiedzialność*, Kraków-Wrocław: Ośrodek Myśli Politycznej, Centrum Konserwatywne.

"Karta", 1991, nr 1.

"Karta", 1997, Rok 1920. Wypędzeni. Obraz systemu, nr 21.

Kasperski E., 2007, Dyskurs kresowy. Kryteria, własności, funkcje, w: Trybuś K., Kałużny J., Okulicz-Kozaryn R. (red.), *Kresy - dekonstrukcja*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Każmierska K., 1999, Doświadczenia wojenne Polaków a kształtowanie tożsamości etnicznej: analiza narracji kresowych, Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN.

Kaźmierska K., 2008, *Biografia i pamięć. Na przykładzie pokoleniowego doświadczenia ocalałych z Zagłady*, Kraków: Nomos.

Kaźmierska K., 2009, *Między pamięcią zbiorową a biograficzną. Podróże do miejsc urodzenia izraelskich Żydów*, w: Szpociński A. (red.), *Pamięć zbiorowa jako czynnik integracji i źródło konfliktów*, Warszawa: Scholar, Collegium Civitas Press.

Kersten K., 1997, *Przymusowe przemieszczenia ludności - próba typologii*, w: Orłowski H., Sakson A. (red.), *Utracona ojczyzna*, Poznań: Instytut Zachodni: 13-29.

Kieniewicz S., 1991, *Kresy. Przemiany terminologiczne w perspektywie dziejowej*, "Przegląd Wschodni", 1: 3-13.

Kitzmann A., Mithander C., Sundholm J. (red.), 2005, *Memory Work. The Theory and Practice of Memory*, Peter Lang: Frankfurt AM Main.

Kitzmann A., 2005, *The Page, the Camera and the Network: Media and the Materiality of Memory*, w: Kitzmann A., Mithander C., Sundholm J. (red.), *Memory Work. The Theory and Practice of Memory*, Frankfurt am Main: Peter Lang: 45-66.

Kochanowski J., 2001, *Gathering Poles into Poland: Forced Migration from Poland's Former Eastern Territories*, w: Ther P., Siljak A. (red.), *Redrawing Nations. Ethnic Cleansing in East-Central Europe 1944-1948*, New York-Oxford: Rowman and Littlefield Publishers: 135-154.

Kolbuszewski J., 1996, *Kresy*, Wrocław: Wydawnictwo Dolnośląskie.

Kolbuszewski J., 1997, *Kresy jako kategoria aksjologiczna*, w: Handke K. (red.), *Kresy - pojęcie i rzeczywistość*, Warszawa: Instytut Sławistyki PAN, Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

Kończal K., Wawrzyniak J., 2011, *Polskie badania pamięcioznawcze: tradycje, koncepcje, (nie)ciągłości*, "Kultura i Społeczeństwo", 4: 11-63.

Korzeniewski B., 2008, *Wprowadzenie. Polityka historyczna - propozycje definicji i spory wokół jej zakresu w polskim i niemieckim dyskursie naukowym*, w: Korzeniewski B. (red.), *Narodowe i europejskie aspekty polityki historycznej*, Poznań: Instytut Zachodni: 7-28.

Korzeniewski B., 2010, *Transformacja pamięci*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Kosecki A., 2013, *Młodość historii. Rekonstrukcja historyczna na Kujawach i Pomorzu jako pasja i przedmiot badań naukowych*, Toruń: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Kosecki A., 2014, *Młodość historii. Materialne i niematerialne aspekty rekonstrukcji historycznej*, Toruń: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Kosman M., 2011, *O Kresach w historii i legendzie. Studia i szkice z dziejów polskiej granicy wschodniej*, cz. 1, Poznań: Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM.

Koss-Jewsiewicki B., 2007, *Doświadczenie, pamięć, wyobrażenia społeczne*, w: Skórzyńska I., Lawrence Ch., Pépin C. (red.), *Inscenizacje pamięci*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań: 7-15.

Kostro R., Merta T. (red.), 2005, *Pamięć i odpowiedzialność*, Kraków-Wrocław: Ośrodek Myśli Politycznej, Centrum Konserwatywne.

Kresy pamiętamy, 2009, "Biuletyn IPN", 1-2.

Kudela-Świątek W., 2013, Odpamiętane: O historii mówionej na przykładzie narracji kazachstańskich Polaków o represjach na tle narodowościowym i religijnym, Kraków: Universitas.

Kudela-Świątek W., Świątek A., 2012, W pułapce kolonializmu... Ukraińcy w Galicji Wschodniej - kolonizowani czy kolonizatorzy?, "Historyka", 42: 191-213.

Kula M., 2004, Między przeszłością a przyszłością. O pamięci, zapomnieniu i przewidywaniu, Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

Kurcz Z., 2005, Mniejszość polska na Wileńszczyźnie, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kvale S., 2010, Prowadzenie wywiadów, tłum. A. Dziuban, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Kwaśniewski K., 1997, Społeczne rozumienie relacji kresów i terytorium narodowego, w: Handke K. (red.), Kresy - pojęcie i rzeczywistość, Warszawa: Instytut Sławistyki PAN, Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

Kwiatkowski P.T., 2008, Pamięć zbiorowa społeczeństwa polskiego w okresie transformacji, Warszawa: Scholar.

Kwiatkowski P.T., 2009a, Czy lata III Rzeczypospolitej były "czasem pamięci"?, w: Szpociński A. (red.), Pamięć zbiorowa jako czynnik integracji i źródło konfliktów, Warszawa: Scholar: 125-166.

Kwiatkowski P.T., 2009b, Społeczne tworzenie niepamięci, w: Nijakowski L.M. (red.), Asymilacja, akulturacja, dyskryminacja. Wokół problemów zachowania tożsamości mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe: 91-128.

Kwiatkowski P.T., Nijakowski L.M., Szacka B., Szpociński A., 2010, Między codziennością i wielką historią, Warszawa: Scholar.

Landsberg A., 2004, Prosthetic Memory: The Transformation of American Remembrance in the Age of Mass Culture, New York: Columbia University Press.

Latuch M., 1961, Repatriacja ludności polskiej w latach 1955-1960 na tle zewnętrznych ruchów wędrowniczych, Warszawa: Polskie Towarzystwo Demograficzne.

Le Goff J., 2007, Historia i pamięć, tłum. A. Gronowska, J. Stryczyk, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323526629>

Lebow R.N., Kansteiner W., Fogu C., 2006, The Politics of Memory in Postwar Europe, Durham: Duke University Press.

Levy D., Sznaider N., 2006, The Holocaust and Memory in the Global Age, Philadelphia: Temple University Press.

Lewicka M., 2012, Psychologia miejsca, Warszawa: Scholar.

Lewy G., 2005, The Armenian Massacres in Ottoman Turkey. A Disputed Genocide, Salt Lake City: University of Utah Press.

Lim J.-H., 2010, Victimhood Nationalism and History Reconciliation in East Asia, "History Compass", 8(1): 1-10. <https://doi.org/10.1111/j.1478-0542.2009.00654.x>

Linton R., 1975 [1936], Dyfuzja, w: Derczyński W., Jasińska-Kania A., Szacki J. (red.), Elementy teorii socjologicznych, Warszawa: PWN: 261-278.

- Lowenthal D., 1985, *The Past is a Foreign Country*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Mach Z., 1998, *Niechciane miasta. Migracja i tożsamość społeczna*, Kraków: Universitas.
- Makarczuk S., 2001, *Ewakuacja Polaków ze Lwowa 1944-1946*, "Klio", 1: 110-122.
- Margalit A., 2004, *The Ethics of Memory*, Cambridge: Harvard University Press.
- Marin G., 2007, *Pamięć bez historii, historia bez pamięci*, w: Skórzyńska I., Lavrence Ch., Pépin C. (red.), *Inscenizacje pamięci*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.
- Mazur Z., 2006, *O legitymizowaniu przynależności Ziemi Zachodnich i Północnych do Polski*, w: Sakson A. (red.), *Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005: 60 lat w granicach państwa polskiego*, Poznań, Słupsk: Instytut Zachodni, Muzeum Pomorza Środkowego: 27-44.
- Mazur Z., 2008, *Polskie reakcje na niemieckie Centrum przeciwko Wypędzeniom*, w: Korzeniewski B. (red.), *Narodowe i europejskie aspekty polityki historycznej*, Poznań: Instytut Zachodni, 109-132.
- Misztal B., 2005, *Pamięć a konstrukcja tymczasowości, znaczenia i solidarność*, w: Hałas E., Konecki K.T. (red.), *Konstruowanie jaźni i społeczeństwa. Europejskie warianty interakcjonizmu symbolicznego*, Warszawa: Scholar, 93-112.
- Misztal J., 1997, *Wysiedlenia i repatriacja obywateli polskich z ZSRR a wysiedlenia i przesiedlenia Niemców z Polski - próba bilansu*, w: Orłowski H., Sakson A. (red.), *Utracona ojczyzna*, Poznań: Instytut Zachodni.
- Mithander C., Sundholm J., Velicu A. (red.), 2013, *European Cultural Memory Post-89*, Amsterdam-New York: Rodopi. <https://doi.org/10.1163/9789401208895>
- Motyka G., 2011, *Od rzezi wołyńskiej do akcji "Wisła". Konflikt polsko-ukraiński 1943-1947*, Kraków: Wydawnictwo Literackie.
- Niedzielko R., 2007, *Kresowa księga sprawiedliwych 1939-1945. O Ukraińcach ratujących Polaków poddanych eksterminacji przez OUN i UPA*, "Studia i Materiały", t. 12, Warszawa: IPN.
- Nijakowski L.M., 2006, *Domeny symboliczne. Konflikty narodowe i etniczne w wymiarze symbolicznym*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Nora P., 2009, *Między pamięcią a historią: Les Lieux de Mémoire*, "Tytuł roboczy: Archiwum", nr 2, Muzeum Sztuki Współczesnej w Łodzi.
- Nowak A., 2011, *Wstęp. Elegia o Kresach*, w: Wieliczka-Szarkowa J., *Czarna księga Kresów*, Kraków: Wydawnictwo AA: 7-13.
- Nowak J., 2011, *Společne reguły pamiętania. Antropologia pamięci zbiorowej*, Kraków: Nomos.
- Nowakowski S., 1957, *Adaptacja ludności na Śląsku Opolskim*, Poznań: Instytut Zachodni.
- Nowotny H., 1994, *Time. The Modern and Postmodern Experience*, Cambridge: Polity Press.
- Olick J.K., 1999, *Collective Memory: The Two Cultures*, "Sociological Theory", 17, 3: 333-348. <https://doi.org/10.1111/0735-2751.00083>
- Olick J.K., 2007, *The Politics of Regret. On Collective Memory and Historical Responsibility*, New York: Routledge.
- Ossowski S., 1967, *Analiza socjologiczna pojęcia Ojczyzna*, w: tenże, *Dzieła*, t. 3, Warszawa: PWN.

- Ostrowski J.K., 1998, *Kresy bliskie i dalekie*, Kraków: Universitas.
- Pakier M., Wawrzyniak J. (red.), 2016, *Memory and Change in Europe. Eastern Perspectives*, New York: Berghahn Books.
- Pakier M., Stráth B. (red.), 2010, *A European memory? Contested Histories and Politics of Remembrance*, New York-Oxford: Bergham.
- Paluch J.M., 2013, *Wczoraj i dziś. Polacy na Kresach*, Kraków: Małe Wydawnictwo.
- Pàttaro G., 1988, *Pojmowanie czasu w chrześcijaństwie*, w: Zajączkowski A. (red.), *Czas w kulturze*, Warszawa: PIW: 291-329.
- Piskorski J.M., 2011, *Wygnańcy. Przesiedlenia i uchodźcy w dwudziestowiecznej Europie*, Warszawa: PIW.
- Popławski Z., 1992, *Dzieje Politechniki Lwowskiej 1844-1945*, Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Purchla J. (red.), 2006, *Dziedzictwo Kresów - nasze wspólne dziedzictwo*, Kraków: Międzynarodowe Centrum Kultury.
- Reinisch J., White E., 2011, *The Disentailment of Populations. Migration, Expulsion and Displacement* <https://doi.org/10.1057/9780230297685>
in *Post-War Europe, 1944-49*, London: Palgrave Macmillan.
- Ricoeur P., 2006, *Pamięć, historia, zapomnienie*, tłum. J. Margański, Kraków: Universitas.
- Rokuszevska-Pawełek A., 2002, *Chaos i przymus: trajektorie wojenne Polaków. Analiza biograficzna*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Ruchniewicz M., 2000, *Repatriacja ludności polskiej z ZSRR w latach 1955-1959*, Warszawa: Fundacja im. Ericha Brosta.
- Sakson A., 1997, *Socjologiczne problemy wysiedleń*, w: Orłowski H., Sakson A. (red.), *Utracona ojczyzna*, Poznań: Instytut Zachodni: 143-169.
- Sakson A. (red.), 2006, *Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005: 60 lat w granicach państwa polskiego*, Poznań-Słupsk: Instytut Zachodni, Muzeum Pomorza Środkowego.
- Saryusz-Wolska M., 2013, *Posłowie. Teorie pamięci Aleidy Assmann*, w: Assmann A., *Między historią a pamięcią. Antologia*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego: 308-319.
- Sassen S., 1996, *Guests and Aliens*, New York: New Place.
- Schama S., 1995, *Landscape and Memory*, Fontana Press: London
- Siedlar-Kołyżko T., 2008, *Od Smoleńska po Dzikie Pola. Trwanie Polaków na ziemiach wschodnich I Rzeczypospolitej*, Kraków: Impuls.
- Siemaszko W., Siemaszko E., 2000, *Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na ludności polskiej Wołynia 1939-1945*, Warszawa: von Borowiecky.
- Smith A.D., 2009, *Etniczne źródła narodów*, tłum. M. Głowacka-Grajper, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

- Snyder T., 2009, *Rekonstrukcja narodów. Polska, Ukraina, Litwa i Białoruś 1569-1999*, tłum. M. Pietrzak-Merta, Sejny: Pogranicze.
- Snyder T., 2015, *Skrwawione ziemie. Europa między Hitlerem a Stalinem*, tłum. B. Pietrzyk, Warszawa: Świat Książki.
- Srebrakowski A., 2001, *Polacy w Litewskiej SSR 1944-1989*, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Stobiecki R. (red.), 2008, *Pamięć i polityka historyczna. Doświadczenia Polski i jej sąsiadów*, Łódź: IPN.
- Strauss A.L., 1978, *A social worlds perspective*, w: Denzin N. (red.), *Studies in Symbolic Interaction*, Greenwich: JAI Press: 119-128.
- Stråth B. (red.), 2000, *Myth and Memory in the Construction of Community. Historical Patterns in Europe and Beyond*, Brussels: Peter Lang.
- Subtelny O., 2001, *Expulsion, Resettlement, Civil Strife: The Fate of Poland's Ukrainians, 1944-1947*, w: Ther P., Siljak A. (red.), *Redrawing Nations. Ethnic Cleansing in East-Central Europe 1944-1948*, New York-Oxford: Rowman and Littlefield Publishers: 155-172.
- Święch J., 1998, *Kresy i centrum*, w: Uliasz S. (red.), *O dialogu kultur wspólnot kresowych*, Rzeszów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej.
- Szacka B., 2006, *Czas przeszły, pamięć, mit*, Warszawa: Scholar.
- Szacka B., Sawisz A., 1990, *Czas przeszły i pamięć społeczna*, Warszawa: IS UW.
- Szacki J., 2011, *Tradycja*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Szaruga L., 2001, *Węzeł kresowy*, Częstochowa: Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie.
- Szpociński A., 2006, *Formy przeszłości a komunikacja społeczna*, w: Szpociński A., Kwiatkowski P.T., *Przeszłość jako przedmiot przekazu*, Warszawa: Scholar.
- Tarkowska E., 1992, *Czas w życiu Polaków*, Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN.
- Tarkowska E., 2012, *Pamięć w kulturze teraźniejszości*, w: Hałas E. (red.), *Kultura jako pamięć. Posttradycyjalne znaczenie przeszłości*, Kraków: Nomos: 17-42.
- Tazbir J., 2004, *Polska przedmurzem Europy*, Warszawa: Twój Styl.
- Ther P., 1996, *The Integration of Expellees in Germany and Poland after World War II: A Historical Reassessment*, "Slavic Review", 55, 4 (Winter 1996): 779-805. <https://doi.org/10.2307/2501238>
- Ther P., 2001, *A Century of Forced Migration: The Origins and Consequences of "Ethnic Cleansing"*, w: Ther P., Siljak A. (red.), *Redrawing Nations. Ethnic Cleansing in East-Central Europe 1944-1948*, New York-Oxford: Rowman and Littlefield Publishers: 43-72.
- Ther P., Siljak A. (red.), 2001, *Redrawing Nations. Ethnic Cleansing in East-Central Europe 1944-1948*, New York-Oxford: Rowman and Littlefield Publishers.
- Thompson P., 2000, *The Voice of the Past*, Oxford: Oxford University Press.
- Traba R., 2007, *Społeczne ramy czytania historii*, w: Korzeniewski B. (red.), *Przemiany pamięci społecznej a teoria kultury*, Poznań: Instytut Zachodni: 43-62.

- Traba R., 2009, *Przeszłość w teraźniejszości. Polskie spory o historię na początku XXI wieku*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie.
- Trybuś K., Kałużny J., Okulicz-Kozaryn R. (red.), 2007, *Kresy - dekonstrukcja*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.
- Uliasz S., 1994, *Literatura Kresów. Kresy literatury. Fenomen Kresów Wschodnich w literaturze polskiej dwudziestolecia międzywojennego*, Rzeszów: Wyższa Szkoła Pedagogiczna.
- Vance C.S., 2007, *Konstruktywizm społeczny. Kłopoty z historią seksualności*, w: Hryciuk R.E., Kościańska A. (red.), *Gender. Perspektywa antropologiczna*, t. 2, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: 15-32.
- Wangler A., 2012, *Rethinking History, Reframing Identity. Memory, Generations, and the Dynamics of National Identity in Poland*, Wiesbaden: Springer VS. <https://doi.org/10.1007/978-3-531-19226-0>
- Wawrzyniak J., 2009, *ZBoWiD i pamięć drugiej wojny światowej: 1949-1969*, Warszawa: Wydawnictwo Trio.
- Welzer H., 2009, *Materiał, z którego zbudowane są biografie*, tłum. M. Saryusz-Wolska, w: Saryusz-Wolska M. (red.), *Pamięć zbiorowa i kulturowa. Współczesna perspektywa niemiecka*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: 39-58.
- Welzer H., 2010, *Re-Narrations: How Pasts Change in Conversational Remembering*, "Memory Studies", 3, 1: 5-17. <https://doi.org/10.1177/1750698009348279>
- Welzer H., Moller S., Tschuggnall K., 2009, "Dziadek nie był nazistą". *Narodowy socjalizm i Holocaust w pamięci rodzinnej*, w: Saryusz-Wolska M. (red.), *Pamięć zbiorowa i kulturowa. Współczesna perspektywa niemiecka*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: 351-410.
- White G.M., 1999, *Emotional Remembering: The Pragmatics of National Memory*, "Ethos", The Pragmatic Turn in Psychological Anthropology, 27, 4: 505-529. <https://doi.org/10.1525/eth.1999.27.4.505>
- Wieliczka-Szarkowa J., 2011, *Czarna księga Kresów*, Kraków: Wydawnictwo AA.
- Wierciński A., 1997, *Przywracanie pamięci*, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
- Wigura K., 2011, *Wina narodów. Przebaczenie jako strategia prowadzenia polityki*, Warszawa, Gdańsk: Scholar.
- Winter J., 2006, *Remembering War: The Great War between Memory and History in the Twentieth Century*, New Haven: Yale University Press.
- Winter J., 2010, *Introduction. The Performance of the Past: Memory, History, Identity*, w: Tilmans K., Van Vree F., Winter J. (red.), *Performing the Past*, Amsterdam: Amsterdam University Press: 11-23. <https://doi.org/10.1515/9789048512027-003>
- Wood N., 1999, *Vectors of Memory. Legacies of Trauma in Postwar Europe*, Oxford-New York: Berg.
- Wylegała A., 2014, *Przesiedlenia a pamięć*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.
- Zaleski M., 2004, *Formy pamięci*, Gdańsk: Słowo/obraz terytoria
- Zarycki T., 2014, *Ideologies of Eastness in Central and Eastern Europe*, New York: Routledge, Taylor and Francis Group. <https://doi.org/10.4324/9781315819006>

Żygulski K., 1962, Repatrianci na Ziemiach Zachodnich: Studium socjologiczne, Poznań: Instytut Zachodni.